Sociaal Maandblad Arbeid

Tijdschrift voor Arbeidsrecht, Arbeidsmarkt, Werkloosheidsbestrijding, Sociale Verzekering en andere Arbeidsvraagstukken

12e jaargang nr 1 — 21 januari 1957

KORTE SAMENVATTING VAN DE ARTIKELEN

DE SOCIALE GEVAREN VAN HET AFBETALINGSKREDIET EN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD, *door Mr Th. A. Fruin, voorzitter van de Nederlandse vereniging voor Volkscredietwezen.* — De wettelijke regeling van de koop en verkoop op afbetaling van 1936 liet het afbetalingsbedrijf ongemoeid en het overcrediteringseuvel onverminderd bestaan. De voorstellen van de in 1950 ingestelde staatscommissie-Lichtenauer tot regeling van het afbetalingsbedrijf, zijn hoogst onbevredigend. Het daaromtrent eind 1956 door de S.E.R. uitgebrachte advies doet voor een deel betere middelen aan de hand om het overcrediteringsgevaar te beteugelen. Een afdoende regeling is echter niet te verkrijgen dan met behulp van twee door de Commissie-Lichtenauer en de S.E.R. beide afgewezen middelen: een effectiever wegnemen van de gevaren van colportage en het scheppen van de mogelijkheid van verplichte deelneming door alle betrokken gezinskredietgevers aan regionale kredietregistratiebureaus. (blz. 4)

DE GEVOLGEN VAN DE MOBILITEITSACTIE VOOR DE WERKGELEGENHEID DER LANDARBEIDERS, *door Dr Ir Mansholt, Directeur-Generaal voor de Arbeidsvoorziening.* — Schr. geeft in dit artikel een reactie op de door Ir Vredeling in het novembernummer geuite mening t.a.v. de gevolgen van deze actie voor de werkgelegenheid der landarbeiders. Het een en ander als gevolg van een artikelenreeks van schr. in het mei-, juni- en juli/augustusnummer van dit blad. (blz. 11)

ENIGE ASPECTEN VAN DE GEREPATRIEERDENZORG, *door Drs L. Barrau, bureauchef arbeidsbemiddeling gerepatrieerden, Rijksarbeidsbureau.* — Schr. beoogt met dit artikel een inzicht te geven in de achtergronden van de repatriëring uit Indonesië naar Nederland van tienduizenden Nederlanders, sedert eind 1945. Het merendeel behorende tot de groep der Indische Nederlanders.
Schr. vermeldt de Nederlandse zorg vóór de overtocht en het opvangen hier. Het overleg en de samenwerking van de Overheid met het kerkelijk en particulier initiatief en tenslotte de inschakeling van gerepatrieerden in het Nederlandse arbeidsproces. (blz. 13)

WAARDEVASTE BEDRIJFSPENSIOENEN, *door J. C. Schröder, oud-directeur van het Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw.* — In dit artikel bespreekt de schrijver het preadvies, dat Prof. Dr P. Kuin in september 1956 heeft opgesteld voor het Nederlands Instituut van Accountants. (blz. 25)

DE SOCIALE VERZEKERING IN SURINAME, *door Mr M. de Groot, Directeur Departement van Sociale Zaken en Immigratie, Paramaribo, Suriname.* — Schr. geeft eerst een overzicht van de stand van zaken betreffende de sociale verzekeringen in Suriname en de specifieke problemen welke zich voordoen en gaat hierna wat uitvoeriger in op de ongevallenregeling (1947), welke, naast de kinderbijslagregelingen, de enige in werking zijnde sociale verzekeringswet is. (blz. 32)

GEEN WIT OF ZWART LOON, DOCH WIT EN ZWART LOON, *door B. P. de Jong, Hoofd Buitendienst, Gew. afd. Groningen, Bedrijfsvereniging voor het Agrarisch Bedrijf.* — Schr. haalt het thans ingenomen standpunt van de Centrale Raad van Beroep aan m.b.t. het z.g. zwarte loon voor zover het de premieberekening voor de sociale verzekeringswetten betreft en gaat in op de consequenties hiervan m.b.t. het al of niet verzekerd zijn voor deze wetten, daar o.m. een loongrens hiervoor bepalend is. Men ontkomt er volgens de schr. niet aan, ook m.b.t. het vaststellen van de daglonen, om met het zwarte loon gedeeltelijk rekening te houden. (blz. 39)

DE SOCIALE SITUATIE VAN DE ITALIAANSE FABRIEKSARBEIDER, *door Dr L. van Egeraat, adviseur in Zuid-Italië.* Overde sociale situatie in Italië worden vrij veel onjuistheden gedebiteerd. De verhoudingen liggen veel gunstiger dan vaak wordt gemeend. De sociale wetgeving is een van de beste ter wereld, de werkloosheid is een gevolg van zeer speciale oorzaken en daalt aanzienlijk. Zeer opmerkelijk is hetgeen wordt gepresteerd op het gebied van de huizenbouw voor de arbeiders. (blz. 44)

Een vergeten aspect

De nieuwjaarsrede, welke Prof. Mr F. de Vries op 4 januari in de Sociaal-Economische Raad uitsprak, heeft om meer dan één reden belangstelling getrokken. Voor ons is interessant stil te staan bij de aandacht, die hij schenkt aan de plaats, die de S.E.R. inneemt als adviesorgaan van de Regering. Met name rijst daarbij de vraag, welke betekenis een S.E.R.-advies moet hebben voor de bepaling van het regeringsbeleid. Prof. De Vries zei hierover o.m.: „De betekenis en de aard van het advies hangen verder ook af van de materie, waarop het betrekking heeft. Raakt deze in sterke mate werkzaamheden, welke allereerst tot de taak van het bedrijfsleven behoren en waarin zonder medewerking van de bedrijfsgenoten niet op bevredigende wijze kan worden ingegrepen, dan zal het advies meer moeten bieden dan een verzameling van gegevens of een weergave van de uiteenlopende standpunten met betrekking tot de gestelde vragen. Het zal de basis moeten kunnen vormen voor een overleg tussen overheid en bedrijfsleven. Dit kan het alleen zijn, wanneer het bedrijfsleven wat de hoofdzaken betreft, tot eenheid van visie is gekomen."

Prof. De Vries heeft ons inziens gelijk, wanneer hij stelt, dat een S.E.R.-rapport geen gelijkenis moet vertonen met een Voorlopig Verslag van een der Kamers, m.a.w. niet de vorm moet hebben van een weergave van de mening van „Vele leden, andere leden, enz.". Deze wenselijkheid bestaat o.i. altijd; ook wanneer bij het onderwerp het bedrijfsleven eens minder direct zou zijn betrokken.

Prof. De Vries meent verder, dat het in wezen een aantasting van het grondbeginsel, waarop de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie steunt, zou zijn, indien men niet naar een synthese of compromis zou streven. Of hier nu van een grondbeginsel moet worden gesproken, zouden wij in het midden willen laten; eenstemmigheid is echter zeker wenselijk, maar ook t.a.v. een meerderheidsadvies rijst de vraag, welke de betekenis ervan is c.q. welke waarde de Regering eraan dient toe te kennen. Zowel in het ene als in het andere geval kan de Regering door het advies wel eens in een moeilijk parket komen te verkeren.

De positie van de Regering wordt bovendien wel heel weinig aantrekkelijk, wanneer de S.E.R. — gelijk in het bestedingsrapport het geval was — als zijn mening geeft, dat de voorgestelde maatregelen een eenheid vormen, en dat medewerking van de organisaties van werkgevers en werknemers te verwachten is, mits deze eenheid als zodanig wordt aanvaard. Onder zulke omstandigheden krijgt de opmerking van Minister Drees, die hij tijdens de algemene politieke beschouwingen over de Rijksbegroting-1957 in de Eerste Kamer maakte, waarde. Hij zei nl., dat het voor de Regering wel eens een bezwaar is, ook in de gedachtenwisseling met de Staten-Generaal, wanneer zij van een advies meent te moeten afwijken. Immers, de Regering is dan feitelijk in het defensief gedrongen. Dit nu valt o.i. niet te ontkennen.

Nu kan een afwijkend oordeel van de Regering over een S.E.R.-rapport verband houden met de overweging, dat onvoldoende aandacht is geschonken aan de belangen van niet in de S.E.R. vertegenwoordigde groepen. Dan rijst dus de vraag, of de S.E.R. universeel genoeg is samengesteld om een algemeen advies uit te brengen. Dit is een vraag, die zeker niet van belang ontbloot is en waaraan Prof. Mr P. J. Oud in Elseviers Weekblad van 22 december 1956 aandacht heeft geschonken.

Er kan echter ook een ander motief voor de Regering zijn om van een door de S.E.R. uitgebracht advies af te wijken. De monetaire ontwikkeling kan buiten beschouwing zijn gelaten; nieuwe feiten kunnen bekend zijn geworden.

Wat echter ook de oorzaak moge zijn van de wens van de Regering van een advies af te wijken, de Regering staat in alle gevallen voor een zeer moeilijke taak, vooral wanneer het unaniem is uitgebracht.

Alweer terecht zegt Prof. De Vries, dat de meningen over vele vraagstukken en maatregelen aanvankelijk sterk zullen uiteenlopen; het juiste inzicht wordt z.i. niet ineens geboren. Eerst na veel zoeken en tasten zal het gelukken het te benaderen.

Welnu, bij dit zoeken en tasten moet en kan de Regering worden betrokken. Zij kan in de S.E.R. tijdens de beraadslagingen waardevolle inlichtingen verstrekken en leiding geven.

Welke weg moet daartoe gevolgd worden?

Artikel 28 van de Wet op de Bedrijfsorganisatie zegt, dat bepaalde Ministers de bevoegdheid hebben vergaderingen van de raad of van de uit zijn midden gevormde commissies bij te wonen . . . . . De Ministers . . . . . hebben in deze vergaderingen een raadgevende stem. Welnu, dit artikel wordt te weinig in toepassing gebracht, terwijl het o.i. juist wenselijk is dat de Ministers zelf van deze mogelijkheid in ruime mate gebruik maken. Geschiedt dit, dan houdt de Regering de leiding in handen en vindt de meningsvorming in een gedachtenwisseling tussen Regering en S.E.R.-leden plaats.

Zie hier een aspect, dat bij de besprekingen over het laatste S.E.R.-rapport vrijwel geheel uit het oog is verloren.

Molenaar